

DOI 10.18524/2304-1587.2019.1(34).170797
УДК 341.01

В. В. Мазуренко

аспірант

Національний університет «Одеська юридична академія»,
кафедра міжнародного та європейського права
вул. Фонтанська дорога 23, Одеса, 65000, Україна

УЯВЛЕННЯ П. Є. КАЗАНСЬКОГО ПРО ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ТА СИСТЕМУ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

У статті розглянуто уявлення П. Є. Казанського про природу, джерела, систему, суб'єкти міжнародного права, співвідношення з внутрішньо-державним правом. Доведено позитивістський погляд П. Є. Казанського на міжнародне право та його прихильність до дуалістичного підходу щодо співвідношення міжнародного права з внутрішньодержавним правом. Відзначено, що П. Є. Казанський запровадив ідею щодо міжнародної правосуб'єктності людства.

Ключові слова: П. Є. Казанський, система міжнародного права, дуалізм, міжнародна правосуб'єктність людства.

Постановка проблеми. Дослідження наукової спадщини дослідника з міжнародного права не може не торкнутися відповіді на декілька фундаментальних питань, пов'язаних з уявленням про міжнародне право, його природу, джерела, систему, суб'єкти, співвідношення з внутрішньодержавним правом. Це «теоретичний» мінімум, точка відліку в розумінні та дослідженні будь-якого міжнародно-правового явища й будь-якої концепції чи вчення з міжнародного права.

Не можна не висвітлити діяльність П. Є. Казанського та його погляди на теоретичні питання міжнародного права. Великий досвід дослідження різноманітних інститутів міжнародного права, величезний досвід викладання міжнародного права, створення концепції міжнародного адміністративного права обумовлюють виявлення відправних уявлень Казанського з міжнародного права.

Ці питання є дуже актуальними для розвитку сучасної доктрини міжнародного права, адже ідеї Казанського, незважаючи на властивий йому консерватизм, були вельми цікавими, випереджаючими час, та мали значний прогностичний потенціал.

Метою даної статті є характеристика поглядів П. Є. Казанського щодо теоретичних питань міжнародного права та їх значення для розвитку сучасної доктрини міжнародного права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням вивчення творчого спадку П. Є. Казанського в останній час присвячено чимало робіт. Але тільки окремі дослідники торкаються міжнародно-правових поглядів Казанського [1, 2], та, як правило, у контексті окремих міжнародно-правових інститутів, або найбільш відомих напрямів творчості Казанського – щодо статусу міжнародних річок [3], адміністративних союзів держав [4] або міжнародного приватного права [5]. Виключенням є дослідження

У. Батлера, Т. Короткого та Н. Хендель [6, 7, 8], К. Савчука [9, 10]. Але системні та комплексні дослідження поглядів Казанського з теоретичних питань міжнародного права серед сучасних досліджень практично відсутні. Тому зазначена грань діяльності П. Є. Казанського представляє значний інтерес у рамках цієї роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загальні погляди на міжнародне право П. Є. Казанський висловив у «Вступі до курсу міжнародного права» (1901 р.) [11] і в Підручнику міжнародного права публічного і цивільного (1902 р., 1904 р.)¹.

Ці підручники – майже останні надруковані значущі праці П. Є. Казанського з міжнародного права. Виходячи з бібліографії Казанського, на початку ХХ ст. міжнародне право вийшло зі сфери його наукових інтересів. До міжнародного права П. Є. Казанський повертається у радянські часи, але праці даного періоду нам відомі лише за назвами із бібліографії Казанського, яка була складена ним самим [12]. Т. Р. Короткий та Н. В. Хендель вказують, що: «Після встановлення радянської влади П. Є. Казанський не друкується, але продовжує писати. До його пера належать такі роботи по міжнародному праву: «Международное право как право советское. Опыт философии международного права»; «Droit international comme droit national. Etude philosophique»; фундаментальна монографія в трьох томах обсягом понад 1500 сторінок «Внешнее право СССР»; «Властный орган международной администрации» в двох томах обсягом 1000 сторінок. На жаль, доля цих робіт невідома...» [6, с. 9].

Тому зазначені підручники можливо розглядати як «вершину» досягнень П. Є. Казанського у сфері міжнародного права. Але ці підручники мають й іншу цінність, на відміну від більш ранніх та вузьких праць, – вони дозволяють дослідити підходи П. Є. Казанського саме до системи міжнародного права, його методологію як науковця та викладача, зрозуміти особливості поглядів Казанського на міжнародне право в цілому та на його окремі інститути. Доречним є порівняння структури та змісту підручників П. Є. Казанського з іншими підручниками, виданими у той же період, що дозволить виокремити особливості міжнародно-правових поглядів П. Є. Казанського.

Щодо оцінки сучасників, не дуже позитивні відгуки на «Підручник міжнародного права публічного і цивільного» дали О. О. Пиленко та Л. О. Камаровський [2, с. 443]. Про це пише В. Е. Грабарь, вказуючи, що «Загальні погляди на міжнародне право Казанський висловив у “Введенні в курс міжнародного права” і в “Учебнике международного права”» [2, с. 443]. Рецензії на ці підручники: В. Е. Грабаря (Юридический вестник, № 9 (вересень 1904), с. 1053); Л. О. Камаровського (Русская мысль № 12 (1902) ч. 2, с. 72-80); М. М. Коркунова (Журнал Министерства юстиции № 3 (березень 1904), ч. 2, с. 272-276); Л. О. Камаровського (Revue de droit international et de legislation compare (Brussels) XXXIV (1902), pp. 465-467) [2, с. 683]. Слід відзначити, що в підручнику графа Л. Кама-

¹ Було два видання цього підручника: Казанский П. Е. Учебник международного права публичного и гражданского / П. Е. Казанский. Одесса : Экономическая тип., 1902. LXIV 532 с.; Казанский П. Е. Учебник международного права публичного и гражданского (2-е издание лекций, на правах литографированного). 2-е издание / П. Е. Казанский. Одесса, Тип.-лит. Штаб Одесского военного округа, 1904. LXIII 534 с.

ровського «Международное право» 1905 р., серед навчальних матеріалів підручники П. Є. Казанського не згадуються [13, с. 20-21].

«Вступ до курсу міжнародного права» добре структуровано, за змістом це є курсом теорії та історії міжнародного права. Загальна структура включає дванадцять глав, серед яких: «Фактичні підстави міжнародного права»; «Визначення і основний поділ міжнародного права»; «Назва міжнародного права»; «Джерела міжнародного права. Загальне вчення. Внутрішні джерела»; «Джерела міжнародного права. Матеріали міжнародного права»; «Джерела міжнародного права. Пам'ятники міжнародного права»; «Позитивний та юридичний характер міжнародного права»; «Загальне та місцеве (приватне) міжнародне право»; «Наука міжнародного права та її значення»; «Науки споріднені та допоміжні до науки міжнародного права»; «Система науки міжнародного права»; «Історія науки міжнародного права». Кожна глава складається з декількох десятків параграфів.

Характерною особливістю міжнародно-правових поглядів П. Є. Казанського було те, що він розглядав міжнародне право перш за все як право міжнародного управління [14, с. 145-149]. Так, він вказував, що «спочатку міжнародне право визначало майже виключно відносини держав між собою. Потім сюди приєдналося цивільно-правове положення окремих осіб у міжнародних відносинах. Нарешті, зробили ще крок, – до цих двох великих питань приєдналося третє, право міжнародних товариств. У той же самий час, у праві міждержавному, тобто яке визначає відносини держав, поряд з правом устрою, найстарішої, основної його частини, висунулася нова – право міжнародного управління; розвиток міжнародного права йшов, звичайно, слідом за розвитком міжнародного життя» [11, с. 44].

Тобто Казанський розглядає міжнародне право у динаміці як систему, що еволюціонує під впливом міжнародних відносин, та серед якісних змін сучасного для нього міжнародного права виокремлює право міжнародного управління. Він виділяє чотири сфери міжнародного права: класичне, міждержавне, міжнародне цивільне, право міжнародних товариств, право міжнародного управління.

Саме формування права міжнародного управління Казанський розглядає як основний результат еволюції міжнародного права: «Починаючи з 70-х років поточного століття, економічне, культурне та ін. зближення народів приводить до міжнародних договорів з питань управління, а ці останні швидко складаються в систему міжнародного права управління. Зрозуміло, як все це повинно було змінювати наші уявлення про міжнародне право» [11, с. 45]. Інакше кажучи, це методологічний підхід, через призму якого Казанський розглядає міжнародно-правові явища.

Під цим кутом Казанський розглядає визначення міжнародного права. Всі існуючі визначення він розподіляє на три групи. Перша – обмеження галузі застосування міжнародного права лише ставленням до держави. Друга – приєднання сюди також міжнародно-правового цивільного положення підданих та людини взагалі. Третя – те, що не випускають з виду й права міжнародного суспільства (міжнародної спільноти). На думку Казанського, це теорія, що зароджується, якій належить майбутнє [11, с. 51].

Провівши аналіз та полеміку з представниками кожного підходу, Казанський пропонує власне визначення міжнародного права: міжнародне право є сукупністю правових правил, що визначають устрій та управління міжнародним спілкуванням і міжнародною спільнотою, міжнародні при-

ватні права окремих осіб; або – міжнародне право є сукупністю правових начал, які визначають взаємні відносини держав і міжнародних спільнот та міжнародне цивільне положення окремих осіб [11, с. 57].

П. Є. Казанський поділяє міжнародне право на публічне, до якого включає устрій та управління міжнародним спілкуванням, тобто відносинами між державами та міжнародними спільнотами [11, с. 66]. Міжнародне суспільне право Казанський визначає як право міжнародних суспільств, головним чином вселенських християнських церков [11, с. 67]. Міжнародне приватне (цивільне) право Казанський розглядає як начала, що визначають цивільні права людини у міжнародній сфері [11, с. 68].

Міжнародне право Казанський розуміє як публічне та приватне, як публічний та приватний порядок особливої сфери життя, міжнародної [11, с. 69]. Як вказує Н. В. Хендель, П. Є. Казанський є автором концепції, згідно з якою міжнародне право – це сукупність юридичних правил, що визначають устрій та управління міжнародним спілкуванням і цивільні права людини, констатуючи широкий підхід П. Є. Казанського до розуміння міжнародного права, який поряд з міжнародним публічним включав і міжнародне приватне право [5, с. 127].

У «Підручник міжнародного права публічного і цивільного» П. Є. Казанський також включає поняття міжнародного права в широкому сенсі, міжнародне публічне і міжнародне цивільне право [15]. Міжнародне цивільне право спрямоване на регулювання міжнародного цивільного обороту, і являє собою основу, яка визначає цивільні права людини в міжнародних відносинах (цивільні права іноземців) [15, с. 493]. Досліджуються питання кодифікації всесвітнього цивільного права, джерела міжнародного цивільного права, принципи застосування міжнародного цивільного права, співвідношення внутрішнього права і міжнародного цивільного права [15, с. 333-334].

П. Є. Казанському притаманний своєрідний підхід до джерел міжнародного права (воля бога, природа людини, рішення судів міжнародних і внутрішньодержавних, роль доктрини (*opinion doctorum*, вчення Блюнчлі, вчення Мартенса), ідеї щодо ролі міжнародної правосвідомості як джерела міжнародного права. Вже в перших працях Казанський відзначає чільну роль джерела для дослідження міжнародного права, його об'єктивний та основоположний характер. Фактично, він принижує роль доктрини як джерела міжнародного права та джерела знань про міжнародне право [16, с. III-V]. У період активного дослідження міжнародного права він неухильно дотримується цього підходу.

Казанський виокремив недоліки міжнародного права, відзначаючи, що «різними недосконалостями відрізняється і саме міжнародне право» [11, с. 178]. До таких він адресував відсутність міжнародної законодавчої влади, відсутність інституту примусу і вплив сили на міжнародні відносини, що, на його думку, робить міжнародне право аморфним. Як вказує Казанський, «Система міжнародно-правових засад менш розвинена, менш визначена і менш охороняється, ніж система начал внутрішнього права держав. Міжнародне право ще недостатньо охоплює міжнародне життя, а засади його, будучи дуже часто простого походження, не завжди представляють бажану визначеність поведінки або заборони. Особливий недолік міжнародного права, в порівнянні з правом внутрішньодержавним, становить недостатній розвиток міжнародного процесу, або міжнародної правоохорон-

ної діяльності» [11, с. 178]. Казанський обґрунтовано визначає, що й внутрішньодержавне право, особливо цивільне, не завжди було розвиненим. Цікавим є зіставлення уявлень про недоліки класичного міжнародного права через призму уявлень П. Є. Казанського та недоліки міжнародного права епохи модерну. Тому дуже актуальним, особливо для сучасних прихильників концепції кризи міжнародного права, звучить теза Казанського: «Те, що ... є недоліками міжнародного права, по суті ... може вважатися тільки його особливостями» [11, с. 178]. Далі Казанський вказує на причини такої особливості: «Основна особливість міжнародного права, з якої випливають всі інші, полягає в тому, що воно покоїться на самостійності головних своїх суб'єктів – держав (і суспільств). Збереження і юридичне визначення цієї самостійності є необхідною умовою збереження та розвитку суспільного життя на землі. На міжнародному праві лежить обов'язок створити... загальний для народів, всесвітній порядок» [11, с. 179].

Відрізняються оригінальністю і погляди П. Є. Казанського на питання міжнародної правосуб'єктності – серед суб'єктів міжнародного права він розглядав не тільки держави, а й так звані міжнародні суспільства (зокрема, вселенські церкви, автономні колонії) і навіть у деяких випадках – індивідів. Таким чином, на думку Казанського, міжнародне право регулює широке коло як публічно-правових, так і приватноправових відносин, що виходять за межі однієї держави [4].

До невинувато забутих, проте вельми актуальних після цілого століття забуття, слід віднести ідеї П. Є. Казанського про співвідношення міжнародного права і людства. У своїх роботах П. Є. Казанський фактично розглядав міжнародну правосуб'єктність людства, ідею політики світової держави.

У підручнику П. Є. Казанського «Введення в курс міжнародного права» питанням наявності у людства міжнародної правосуб'єктності, взаємозв'язку між людством і міжнародним правом, присвячено окремий параграф «Людство як єдине ціле». На нашу думку, в цій частині можна говорити про притаманний Казанському соціологічний підхід до міжнародного права.

П. Є. Казанський доводить, що ідея єдності людства була властива й античності, доводячи це наступною цитатою Епіктета: «Ти громадянин – частина світу», а також твердженням Цицерона, що люди утворюють один загальнолюдський союз (*societas humanum*). Також ідею єдності людства П. Є. Казанський розглядав у єдності християнського світу [11, с. 35].

Вчений вказує, що «Свідомість того, що людство (*lahumanidad, l'humanit, die Menschheit*) все чіткіше й чіткіше складається у великий суспільний організм, широко проникло в твори сучасних дослідників суспільного життя. Серед політичних наслідків поліпшених шляхів сполучення В. Рошер вказував на “можливе в майбутньому змішання народів і утворення космополітичної самосвідомості людства, яке тепер ми знаходимо в зародку тільки у благородній частини суспільства”. У відомому відношенні це об'єднання людства вже настало» [11, с. 33-34]. Тобто це загальносоціальне обґрунтування формування людства як єдності на основі загальної самосвідомості.

П. Є. Казанський під людством розуміє всесвітнє суспільство, до якого входять і окремі особи, і групи осіб, і держави [11, с. 33]. Тобто це є широкий підхід до людства, яке складається зі всіх соціальних компонентів.

Казанський вказує, що є обставини, які з'єднують всіх членів людства єдиним невидимим ланцюгом [11, с. 34].

За думкою Казанського, метою людства є взаємне прийняття участі в розвитку [11, с. 34]. Це перекликається з сучасною концепцією розвитку, яка є парадигмою розвитку цивілізації на сучасному етапі. Це 8 мета Цілей розвитку тисячоліття «Сформувані всесвітнє партнерство з метою розвитку», 17 мета Перетворення нашого світу: порядок денний у галузі сталого розвитку на період до 2030 року «Зміцнення засобів досягнення сталого розвитку та активізація роботи механізмів глобального партнерства в інтересах сталого розвитку».

За Казанським, людство реалізовує свою правосуб'єктність шляхом вільного союзу. Саме ця ідея фактично є включенням людства до суб'єктів міжнародного права у якості окремого суб'єкта, який володіє унікальними характеристиками.

Як далі вказує П. Є. Казанський, уявлення про вільний союз, у якому живуть народи, про міжнародне спілкування (*uniomaxima, civitasmaxima, civitas civitatum*), є одним з головних начал науки міжнародного права [11, с. 34]. Саме ця ідея випереджає сучасні уявлення про міжнародне співтовариство, які тісно пов'язані з концепцією міжнародної правосуб'єктності людства [17].

П. Є. Казанський був не єдиним з тих, хто висловлював думки про те, що людство слід визнати суб'єктом міжнародного права. Так, у російській науці міжнародного права дореволюційного періоду ще О. С. Яценко, який підготував магістерську дисертацію за темою «Международный федерализм. Идея юридической организации человечества в политических учениях до конца XVII века» та прийшов до висновку, що «абсолютно суверенним є лише людство» [18, с. 112-113]. Причому джерело міжнародного права він вбачав у авторитеті людства [19, с. 112-113].

З цього випливає висновок, що визнання міжнародної правосуб'єктності людства не є виключно відображенням змін сучасного міжнародного права, його причини значно глибше, і можливо, сучасні тенденції тільки актуалізують його.

Ще одним важливим питанням є погляд Казанського на співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права. Фактично, це співвідношення відображає комплексне уявлення про правові явища, які належать до міжнародної та національної систем суспільних відносин. У підручнику «Введення в курс міжнародного права» Казанський висловлює думку про те, що «міжнародне право – частина англійського права. Воно, на думку англо-американських юристів, так само обов'язково для судів, як якщо б воно становило частину національного права, навіть якщо це не призначено особливо законодавцем. Подібні ж погляди висловлювалися і дослідниками інших народностей. Так, Геффкен вважає міжнародне право за частину чинного права держави. Все це близько до істини» [11, с. 176]. На перший погляд може виникнути думка, що мова йде про примат внутрішньодержавного права над міжнародним та відповідний моністичний підхід Казанського до цього питання. Але, на нашу думку, ця цитата скоріш за все характеризує питання взаємодії внутрішньодержавного права та міжнародного права, питання дії міжнародного права у національній правовій системі. Такий висновок можливо зробити із наступної думки Казанського про те, що окремі частини міжнародного права нерідко прямо вводяться у

внутрішнє право держав. Державам часто доводиться істотно змінювати своє внутрішнє законодавство, включаючи в нього нові відділи права, маючи на увазі вимоги міжнародних зносин, або міжнародних договорів [11, с. 176]. На нашу думку, це свідчить, що на період до 1905 р. (тобто тих подій, які привели до зміни інтересів та підходів Казанського до розуміння права) П. Є. Казанський дотримувався дуалістичного підходу до співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права. Про це свідчить висловлювання Казанського, що міжнародне право є обов'язковим не тільки для самих держав, а й для їх частин, підданих і влади. Адміністрація і суд мають справу з ним, як і з правом внутрішнім [11, с. 176]. Тобто, можливо говорити про те, що Казанському властивий дуалістичний підхід з елементами примата міжнародного права над внутрішнім [11, с. 176].

Висновки. Таким чином, варто відзначити, що П. Є. Казанському властиві достатньо оригінальні погляди на теоретичні питання міжнародного права. Фактично, підручники Казанського з міжнародного права, особливо «Введення в курс міжнародного права», є викладом підходів Казанського до теоретичних питань міжнародного права. Доведено позитивістський погляд П. Є. Казанського на міжнародне право та прихильність Казанського до дуалістичного підходу щодо співвідношення міжнародного права з внутрішньодержавним правом. Вказано, що Казанський запровадив ідею щодо міжнародної правосуб'єктності людства. П. Є. Казанський дотримувався широкого підходу до визначення, системи та суб'єктів міжнародного права, включаючи міжнародне публічне і міжнародне цивільне право. Він відокремлює чотири сфери міжнародного права: класичне міждержавне; міжнародне цивільне; право міжнародних товариств; право міжнародного управління.

Список літератури:

1. Бачур Б. С. Забытые имена: Петр Евгеньевич Казанский [13(26).V.1866 – 26.I.1947]. Правова держава. Випуск 32. 2018. С. 10-21.
2. Грабарь В. Э. Материалы к истории литературы международного права в России (1647–1917). Научный редактор, автор библиографического очерка и составитель библиографии У. Э. Батлер. Ответственный редактор и автор предисловия В. А. Томсинов. М.: Зерцало, 2005. 888 с.
3. Самойленко Є. А. Розвиток теорії міжнародного річкового права в Російській Імперії. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2011. № 2 (5). С. 128-132.
4. Савчук К. О. Концепція права міжнародного управління професора П. Є. Казанського та її значення для сучасної науки міжнародного права / К. А. Савчук. Наукові читання, присвячені пам'яті В. М. Корецького : Збірник наукових праць. К., 2011. С. 75-79.
5. Хендель Н. В. Творча спадщина П. Є. Казанського у галузі міжнародного приватного права. Нариси з міжнародного приватного права. Вип. 4 / за ред. А. С. Довгерта, О. М. Бірюкова. К.: Алерта, 2016. С. 123-131.
6. Короткий Т. Р., Хендель Н. В. Творческое наследие профессора Петра Евгеньевича Казанского. Одесса : Фенікс, 2015. 40 с.
7. Butler W. E. Professor Peter E. Kazanskiy: milestones of biography and creativity / W. E. Butler, N. V. Hendel, T. R. Korotkyi, V. V. Mazurenko. Odesa. Feniks, 2017. 66 p.
8. Butler W. E. The legal scholarship of P. E. Kazanskiia bio-bibliographical essay/ W. E. Butler, N. V. Hendel, T. R. Korotkyi. Jus Gentium. Vol. 1, №. 1. 2015. P. 141-182.

9. Савчук К. А. Міжнародно-правові ідеї Петра Євгеновича Казанського та їх значення для сучасної науки міжнародного права. Часопис Київського університету права. 2011. № 4. С. 339-343.
10. Савчук К. А. Вклад Петра Евгеньевича Казанского в развитие мировой и отечественной науки международного права. Альманах международного права. Выпуск 3. 2011. С. 221-226.
11. Казанский П. Е. Введение в курс международного права. Одесса : «Экономическая» типография и литография, 1901. 386 с.
12. Казанский П. Е. Указатель ученых и публицистических работ б. заслуженного ординарного профессора Новороссийского университета и б. профессора вузов Одессы П. Е. Казанского, составленного им самим. 1892-1939. 30 с.
13. Комаровский Л. Международное право. Москва : Типо-Литография Г. И. Простакова, 1905. 118 с.
14. Мазуренко В. В. Міжнародно-правова спадщина П. Є. Казанського та розвиток міжнародного права. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2017. № 12. С. 145-149.
15. Казанский П. Е. Учебник международного права публичного и гражданского. О., 1904. 534 с.
16. Казанский П. Договорные реки. Очерки истории и теории международного речного права : в 2 томах. Казань : Типо-Литография Императорского Университета, 1895. Т. 1. 479 с.
17. Короткий Т. Р. Від прав людини до прав людства. Укр. часопис міжнар. права : наук.-практ. журн. 2013. Спец. вип.: Права людини. С. 58-61.
18. Яценко А. С. Международный федерализм. СПб., 1908. 386 с.
Мережко А. А. Психологическая теория международного права (публичного и частного). О.: Фенікс, 2012. 244 с.

Стаття надійшла до редакції: 25.05.2019 р.

В. В. Мазуренко

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
кафедра международного и европейского права
ул. Фонтанская дорога, 23, Одесса, 65000, Украина

ПРЕДСТАВЛЕНИЯ П. Е. КАЗАНСКОГО ОБ ОСНОВНЫХ КАТЕГОРИЯХ И СИСТЕМЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА

Резюме

В статье рассмотрены взгляды П. Е. Казанского на природу, источники, систему, субъектов международного права, соотношение с внутригосударственным правом. Доказано позитивистский взгляд П. Е. Казанского на международное право и приверженность Казанского дуалистичному подходу относительно соотношения международного права с внутригосударственным правом. Казанский ввел идею о международной правосубъектности человечества.

Ключевые слова: П. Е. Казанский, система международного права, дуализм, международная правосубъектность человечества.

V. V. Mazurenko

National University "Odesa Law Academy",
The Department of International and European Law
Fontanskaya doroga str., 23, Odesa, 65000, Ukraine

REPRESENTATIONS BY P. E. KAZANSKYI ON THE BASIC CATEGORIES AND THE SYSTEM OF INTERNATIONAL LAW

Summary

The article deals with the presentation of P. E. Kazanskyi on the nature, sources, system, subjects of international law, and the ratio of domestic law. Positivist view P. E. Kazanskyi on international law and the Kazanskyi commitment to a dualistic approach to the ratio of international law with domestic law is proved. Kazanskyi introduced the idea of the international legal personality of humanity.

Key words: P. E. Kazanskyi, the system of international law, dualism, the international legal personality of humanity.